

HNL, Het Nieuwe Leren, Virtueel lesgeven, een impressie

In het voorjaar van 2011 gaf ik voor de Thomas Jefferson Law School in San Diego het vak Internationaal Rechtsvergelijkend Faillissementsrecht. Dit vak wordt gegeven als onderdeel van een zogenaamde Graduate Program van het International Tax and Financial Services programma van deze universiteit. Dit programma is zowel bedoeld voor juristen als ook voor niet juristen. Zie <http://www.tjssl.edu/academics/graduate-programs> voor meer informatie over het programma.

Het aardige van het Graduate Program is dat het volledig on-line kan worden gevolgd. Dat betekent voor mij als docent dus ook dat ik flexibel ben voor wat betreft de lokatie waar vandaan ik de lessen geef. HNL staat volop in de belangstelling. HNL, het Nieuwe Leren naar mijn idee nog veel minder. Het leek me daarom aardig iets over mijn positieve ervaringen te melden.

Voordeel 1:

Lokatie onafhankelijk

Als gezegd, studenten en docent hoeven niet meer te reizen om elkaar te ontmoeten en kennis uit te wisselen. Dat gaat in een virtueel klaslokaal. Je logt in, en je ziet wie er in de klas zit. De persoon die spreekt zet zijn webcam aan en de rest kan hen zien. Er zijn ook al systemen waarbij iedereen tegelijkertijd elkaar kan zien.

Zo zaten er in mijn klasje studenten die dit lessen vanaf verschillende plekken in de Verenigde Staten volgde. Ik maakte optimaal gebruik van de mij geboden vrijheid door de les afwisselend te geven vanuit huis, vanaf een tweetal vakantie-adressen in Frankrijk (een keer vanuit een bed and breakfast in de Correze en een keer vanaf het terras van een internet café op Corsica - wees gerust, ik was de enige bezoeker van het terras, alleen de zee was als achtergrondruis te horen- en twee keer vanuit het huis van vrienden). Een snelle internet verbinding is alles wat je nodig hebt, de rest (laptop, hoofdtelefoon, microfoon en Ipad) maakt allemaal als standaard deel uit van mijn Legal Nomad Worker kantoortas. Mobiel internet heb ik niet geprobeerd, maar zou mogelijk ook al voldoende zijn.

Voordeel 2:

Alles on line

De Cloud is hot en bestaat ook al voor universiteiten. Veel universiteiten maken al gebruik van zogenaamde Blackboards waar al het collegemateriaal op beschikbaar is. De voordelen van dit systeem worden gebruikt in de gewone lesomgeving:

Het studiemateriaal kan allemaal on line ter beschikking worden gesteld. Geen gedoe meer met het maken van syllabi en het laten drukken, de docent kan het allemaal vanuit zijn eigen omgeving. Bovendien, studenten zijn tegenwoordig zeer vertrouwd zijn met het vergaren van kennis en het studeren via de computer. In de leslokalen worden de laptops meegenomen¹, er wordt on-line naar informatie gezocht en de artikelen worden vervolgens op de computer (of de e-reader) geraadpleegd. Ook de universiteitsbibliotheken merken dat we overschakelen

---

¹ Er is kennelijk een voor mij onbegrijpelijke discussie over de vraag of dat wel verstandig is, zie Let Them Use Laptops: Debunking the Assumptions Underlying the Debate Over Laptops in the Classroom, Kristen E. Murray Temple University - James E. Beasley School of Law, te vinden op http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1761358

naar virtueel kennisvergaren.² Webpaginas van het internet zijn vaak welkome aanvullingen op artikelen. Via het internet is tegenwoordig ook veel audiovisuele content beschikbaar. Zo vond ik voor mijn collegereeks een paar aardige filmpjes over een aantal van mijn onderwerpen.

Maar, bij het virtueel lesgeven is er een belangrijk bijkomend voordeel. De colleges worden allemaal opgenomen en kunnen dus ook later geraadpleegd worden. Ok, dat zou ook bij gewone colleges kunnen maar daar zijn dan allemaal weer dure voorzieningen voor nodig terwijl dat bij het virtuele lesgeven niet nodig. Het voordeel van het opnemen is helder, student kan nog eens nagaan wat er nu precies gezegd werd en als de student het college miste, kan hij (of zij) er voor kiezen het op een ander moment te bekijken.

Voordeel 3:

Live testen

Een – in theorie bestaan maar door mijn nog niet toegepast – voordeel is de mogelijkheid om live te testen. Het systeem heeft de mogelijkheid om studenten zogenaamde pols af te laten leggen en om zo hun betrokkenheid en kennisniveau te meten. Omdat de studenten niet van elkaar – hoeven te – zien wat het antwoord is, kan dit een mooie optie zijn. In sommige organisatie is de zogenaamde e-learning al volledig ingevoerd voor sommige onderwerpen, zoals bijvoorbeeld Compliance.

Nadelen

Natuurlijk zijn er ook nadelen.³ Koffiedrinken met elkaar (of na afloop een kroeg bezoeken) is niet mogelijk.⁴ Voor nu is een combinatie van virtuele colleges en het daadwerkelijk live samenkomen de beste oplossing zou zijn. Maar, wie weet verandert dat snel omdat we steeds beter met de virtuele (leer)omgeving kunnen omgaan.

Een ander nadeel kan zijn dat je de studenten niet ziet. De vage blikken, de non-verbale communicatie van studenten heb je niet, tenzij het systeem iedereen laat zien. In dat verband is aan te bevelen dat je elkaar voortdurend kunt zien.

Vragen stellen kan wel via een chatbox, en dat werkt goed. Ook bij daadwerkelijk live samenkomen is het niet zo dat iedereen actief participeert.

Mijn conclusie is dat dit een welkome aanvulling is van de bestaande studiemogelijkheden en mijn verwachting is dat het een grote vlucht gaat nemen.

---

² Zie hierover het NRC van 23 juli 2011 onder de titel “Bijna uitgeleend” wordt de vraag beantwoord wat universiteiten nu moeten gaan doen nu de raadpleging van boeken en artikelen in een rap tempo wordt vervangen door on-line raadplegen.

³ Ieder voordeel heeft zijn nadeel, maar omgekeerd geldt volgens Cruijff hetzelfde, “elk nadeel heeft zijn voordeel”, zie pagina 127 van Je moet schieten, anders kun je niet scoren en andere citaten van Johan Cruijff verzameld door Henk Davidse.

⁴ Alhoewel, ik merkte laatst dat ik in de ochtend al wandelend met mijn hond via de Iphone een leuke videochat kom hebben met een oude collega van me die nu in Zurich werkt. Heb – omdat het enige tijd zou duren voordat we elkaar weer live zouden kunnen - zien nog voorgesteld om allebei in een Starbucks te gaan zitten om samen virtueel dezelfde koffie te gaan drinken maar dat is wellicht nog een stap te ver.